

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van het Xaveriuscollege 1 te Antwerpen

Hoofdstructuur so

	Pedagogisch geheel	29751-127449
	Instellingsnummer	29751
	Instelling	Xaveriuscollege
directeur		Johan VERSCHUEREN
adres		Collegelaan 36 - 2140 BORGERHOUT
telefoon		03-235.88.32
fax		03-236.98.95
e-mail		Secretariaat@xaveriuscollege.be
website/URL		http://www.xaveriuscollege.be
	Bestuur van de instelling	963249 - VZW Xaveriuscollege te BORGERHOUT
adres		Collegelaan 36 - 2140 BORGERHOUT
	Scholengemeenschap	113001 - SGKSO Antwerpen-Oost te ANTWERPEN 6
adres		Van Helmontstraat 29 - 2060 ANTWERPEN 6
	CLB	114942 - Vrij CLB De Wissel Antwerpen te DEURNE
adres		Hallershofstraat 7 - 2100 DEURNE
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	29/11; 30/11; 2/12
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	02/12/2010
	Datum bespreking verslag met de instelling	20/12/2010
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Jo Coeman
	Teamleden	Roger Van den Borre Eric van Nieuwenhuyze

Deskundige(n) behorend tot de nihil
administratie

Externe deskundige(n) nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	4
1. SAMENVATTING	6
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	7
2.1 Vakken/structuuronderdelen in de focus	7
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus.....	7
3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL	7
4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	8
4.1 <Basisvorming: vak of Structuuronderdeel: studierichting onderwijsvorm graad (bv. Handel TSO3) of Vakoverschrijdende eindtermen/ontwikkelingsdoelen>	8
5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	12
5.1 Personeelsbeheer.....	12
5.2 Professionalisering	12
5.3 Materieel beleid	13
5.4 Welzijn	13
5.5 Curriculum	13
5.6 Begeleiding	13
5.7 Evaluatie	15
6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	16
7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	18
7.1 Wat doet de school goed?	18
7.2 Wat kan de school verbeteren?	18
7.3 Wat moet de school verbeteren?	18
8. ADVIES.....	19
9. REGELING VOOR HET VERVOLG	19

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Zij deed dit in het kader van haar opdracht zoals bepaald in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of de instelling op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of de instelling zelfstandig de tekorten kan remediëren.

De onderwijsinspectie maakt gebruik van de mogelijkheid om het toezicht op de erkenningsvoorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid afzonderlijk uit te voeren. Dit impliceert dat het advies in dit verslag betrekking heeft op alle erkenningsvoorwaarden behalve de voorwaarden die het welzijnsbeleid betreffen (hygiëne, veiligheid en woonbaarheid).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, de doorlichtingsbezoeken en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie leergebieden en procesindicatoren of procesvariabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens de doorlichtingsbezoeken.

Tijdens de doorlichtingsbezoeken verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op de volledige instelling of op één of meerdere structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Enkel bij een ongunstig advies adviseert de onderwijsinspectie of de instelling zelfstandig de vastgestelde tekorten kan remediëren.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde viseert het verslag en stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. **SAMENVATTING**

Het Xaveriuscollege is een ASO-school met een breed ASO-studieaanbod. De school heeft een duidelijke structuur. Een deel van de leerlingen in de eerste graad is administratief ondergebracht in Xaveriuscollege2. Alle leerlingen volgen les op dezelfde campus. De directie voert uitdrukkelijk het beleid over één school en bijgevolg handelt het verslag over het Xaveriuscollege.

De school telt, vooral in de eerste graad, heel wat leerlingen van allochtone herkomst of met thuistaal anders dan Nederlands. Weinig leerlingen hebben leerachterstand of kampen met andere specifieke noden. De school slaagt erin met de meeste leerlingen een succesvolle schoolloopbaan af te leggen. De meerderheid van de leerlingen stroomt door in de eigen school en wordt tijdig naar een passende studierichting georiënteerd. De school telt heel weinig zittenblijvers. De deelnemingsgraad aan het hoger onderwijs is vanuit alle studierichtingen hoog.

Onderzoek op vakniveau heeft uitgewezen dat in de basisvorming de doelen van het doorgelichte vak aardrijkskunde in de verschillende graden met wisselend succes worden gerealiseerd; in de tweede graad worden niet alle doelstellingen bereikt. Een zwak punt in de leerplanrealisatie is de aandacht voor onderzoekend leren en leren onderzoeken in de vorm van onderzoeksvaardigheden en onderzoekscompetentie. Hoewel voor deze component recentelijk nascholing werd gevolgd, staat men in de pool Moderne talen op dit vlak onvoldoende ver. De voornaamste uitdaging van de school bestaat erin de positieve en doelgerichte aanpak van de studierichting Humane Wetenschappen verder te veralgemenen op schoolniveau.

De leerplanrealisatie wordt voldoende ondersteund met moderne uitrusting en leermiddelen. De beschikbaarheid van een elektronisch leerplatform, documentatie, multimedia en informatica maakt een interactief leerproces mogelijk. De kwaliteit van het aangeboden onderwijs wordt gunstig beïnvloed door de grote betrokkenheid van de leraren.

Een belangrijke pijler in de schoolwerking is de leerlingenbegeleiding. De school schenkt veel aandacht aan de individuele begeleiding van de leerlingen. Ze zet daartoe personeel, deskundigheid en voldoende middelen in. Via het taalatelier, studiecoaching en inhaallessen worden leerlingen op het juiste spoor gezet of worden vastgestelde tekorten weggewerkt. In de eerste graad wordt deze vorm van leerbegeleiding nog aangevuld met ondersteuning van de leerlingen bij studieplanning en -methode. Op school- en vakniveau is er nog geen doelgerichte opbouw van begeleid naar zelfstandig leren. De aansluiting met de vakoverschrijdende eindtermen leren leren is nog onvoldoende uitgetekend.

Op schoolniveau is er een gedragen visie op het organisatorische luik van de leerlingenevaluatie. Op het vlak van de inhoudelijke aspecten stelt zich een aantal uitdagingen. Doordat schoolbrede aandacht voor een kwaliteitsvolle evaluatie ontbreekt, is de leerplangerichtheid van de evaluatie leraar- en vakgroepafhankelijk. Bepaalde vakgroepen reflecteren wel reeds over hun evaluatiepraktijk. De beschikbare informatie in de schooleigen documenten (o.a. het schoolwerkplan) en op het elektronische platform biedt de leraren ondersteuning.

De rapportering voor dagelijks werk is frequent. Dit maakt het mogelijk de prestaties van de leerlingen op de voet te volgen. Toch is de informatiewaarde van de commentaren bij de scores niet altijd voldoende analyserend om een duidelijk beeld te krijgen van de aard en de oorzaken van de tekorten. De ondernomen bijsturing en een duidelijk advies worden niet consequent bij de attestering vermeld.

De school verantwoordt haar acties vanuit de duidelijke ignatiaanse visie gekoppeld aan de veranderende context van de multiculturele samenleving. De school heeft een participatieve besluitvormingsstructuur die mogelijkheden biedt om beleidslijnen met voldoende draagvlak voorop te stellen en te realiseren. Toch zijn ontwikkeling en verandering in de school niet altijd evident. Veranderingsprocessen worden aangepakt volgens de weg van de geleidelijkheid en met respect voor traditie.

De school houdt rekening met de resultaten van interne en externe evaluatie. Onder de vorm van enquêtes bij leerlingen, personeel en ouders wordt aan zelfevaluatie gedaan. De school staat open voor kwaliteitszorg maar werkt voor de opvolging van haar beleid nog niet systematisch volgens een kwaliteitsmodel.

Op basis van de erkenningsvoorwaarden brengt de onderwijsinspectie voor één schoolnummer een gunstig advies uit. Voor het andere schoolnummer is er een gunstig advies, behalve gunstig beperkt in de tijd voor het structuuronderdeel tweede graad, en eveneens gunstig beperkt in de tijd voor de derde graad voor de drie studierichtingen met de pool moderne talen

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie vakken/structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Vakken/structuuronderdelen in de focus

VAKKEN BASISVORMING

Aardrijkskunde

KEUZE / SPECIFIEK GEDEELTE

Graad 2 ASO Humane wetenschappen

Graad 3 ASO Economie-moderne talen

Graad 3 ASO Humane wetenschappen

Graad 3 ASO Latijn-moderne talen

Graad 3 ASO Moderne talen-wetenschappen

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Loopbaanbegeleiding

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL

- groeiende taalheterogeniteit
- lokalennood

4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde vakken/structuuronderdelen volgende vaststellingen op:

4.1 Aardrijkskunde in de eerste en de derde graad

Voldoet

Aardrijkskunde in de tweede graad

Voldoet niet

Vaststelling

- In de eerste graad worden alle onderdelen van het leerplan evenwichtig behandeld en wordt leerplangericht gewerkt. Er is voldoende aandacht voor het aanleren en inoefenen van vaardigheden. De terreinwaarnemingen zijn bij verscheidene gelegenheden goed uitgewerkt.
- In de tweede graad worden de spreiding van de thema's over de leerjaren en de voortgang van de leerplanrealisatie onvoldoende bewaakt. In het eerste leerjaar worden vijftien lestijden besteed aan 'Landschappen en wereldkaart', terwijl het leerplan er een zestal suggereert. Op het einde van het leerjaar wordt 'Verschillen tussen agrarische regio's' slechts gedeeltelijk aangeboden in vijf lestijden: de helft van de indicatie in het leerplan. Daardoor ontbreekt de studie van een regio in Noord-Amerika en de afbakening van grote landbouwsystemen op aarde. De kwaliteit van de invulling van de behandelde onderdelen voldoet niet aan de vereisten van de leerplandoelen. De aandacht voor actualiteit beperkt zich tot één onderwerp dat uitgediept wordt. Er wordt te weinig gebruikgemaakt van informatiebronnen voor analyse en het leggen van relaties. De informatie, die hoofdzakelijk docerend aangeboden wordt, is voor natuurwetenschappelijke inhouden soms fout en bestaat gedeeltelijk uit inhouden die opgenomen zijn in het leerplan van de derde graad. In het tweede leerjaar wordt leerplangericht gewerkt. De jaarlijks terugkerende hiaat met betrekking tot 'Verstedelijking' aan het einde van het schooljaar werd evenwel nog niet bijgestuurd, ondanks het voldoende aantal beschikbare lestijden.
- In de derde graad worden de leerplandoelen in hoge mate gerealiseerd. De inhouden zijn evenwichtig gespreid over de beide leerjaren en worden inhoudelijk en didactisch kwaliteitsvol uitgewerkt met een hedendaagse invulling. Tijdens de geografische excursie worden de relaties tussen waarnemingen, kaart en processen in de eigen omgeving gelegd.
- Alle lessen vinden plaats in lokalen waar ICT-uitrusting met internettoegang beschikbaar is. Voor de eerste graad zijn dit klaslokalen zonder permanent beschikbare wandkaarten, waardoor de vorming van een wereldbeeld en het snel situeren van plaatsen niet optimaal verloopt. Het overige vereiste didactisch materiaal is beschikbaar op een centrale plaats. In de bovenbouw is het vaklokaal voorzien van het vereiste didactisch materiaal.
- Behalve in het eerste leerjaar van de tweede graad, beschikken de leerlingen over duidelijk en voldoende cursusmateriaal. Voor de leerlingen van de meeste klassen wordt bijkomend ondersteunend materiaal aangeboden op het elektronisch platform. In de klassen heerst een gunstig leerklimaat en worden de inhouden, op een uitzondering na, door middel van actieve leervormen verkend. Het gebruik van ICT-middelen door de leraar is bijna overal goed ingeburgerd. Het gebruik van een computerlokaal om begeleid opzoek- en verwerkingsstrategieën aan te leren wordt evenwel pas in de hogere leerjaren gebruikt als werkvorm.

- Bijna alle leraren volgen gepaste nascholing. Binnen de vakgroep is er multiplicatie van de verworven informatie en opgedane inzichten. In de meeste klassen en bij de terreinwaarnemingen is de implementatie van de aangeleerde technieken merkbaar. Het zwaartepunt ligt bij de horizontale werking van de vakgroep. De verticale werking verloopt stroef in de tweede graad. Het gebrek aan afstemming op elkaar leidt daar bijvoorbeeld tot de verwachting in het eerste leerjaar dat de leerlingen, tegen de geest van het leerplan in, een klimaatindeling uit het hoofd leren om een klimatogram te determineren, terwijl ze in het volgende leerjaar een determinatietabel hanteren om dit te doen. Voor het verticaal overleg over de graden heen zijn recentelijk enkele initiatieven genomen.
- De evaluatie gebeurt op basis van toetsen en examens en - leraarafhankelijk - in meer of mindere mate van taken. In alle leerjaren worden nagenoeg dezelfde examens afgenomen. Deze zijn steeds voorzien van een puntenverdeling. In de eerste graad wordt aan de hand van duidelijke vragen en bronnenmateriaal, waaronder de atlas, gepeild naar kennis en vaardigheden. In een beperkt aantal gevallen beïnvloeden algemene attitudes onterecht het resultaat. In het eerste leerjaar van de tweede graad mist de evaluatie validiteit wegens de beperkte binding van de vragen aan de leerplandoelen, het nagenoeg ontbreken van vaardigheden in de toetsing en een onzorgvuldige correctie. In het tweede leerjaar van de tweede graad en in de derde graad loopt sinds 2009 een proefproject met ICT-proefwerken. Deze evaluatievorm is echter ingevoerd zonder het opbouwen van expertise en voor het volledige aandeel van de examenpunten (70% in de derde graad) in het totaal. De behaalde scores op de proefwerken liggen voor bijna alle leerlingen fors beneden deze van het dagelijks werk. Op klasniveau bedraagt het verschil tussen beide gemiddelden meestal tussen 15 en 20%. Hoewel een gedeelte van de vragen kwaliteitsvol is, mist het geheel een aantal kenmerken om als een valide bevraging beschouwd te worden. De praktische organisatie beperkt de toetsduur tot minder dan een half uur en de toetslengte tot minder dan 20 vragen. Deze vragen zijn, op één of twee na, gesloten meerkeuzevragen van diverse types. Het gewicht aan open vragen én het aantal meerkeuzevragen is dan ook te gering om te beantwoorden aan de heersende normen, waardoor de behaalde score afhankelijk wordt van de toetsvorm. De score-instructies worden niet vermeld en variëren naargelang van het type gesloten vraag, wat voor onduidelijkheid kan zorgen bij de leerling. Door afspraken op schoolniveau wordt niet alle leerstof op de proefwerken bevroegd. De weggelaten hoofdstukken worden geëvalueerd in de loop van het jaar, waardoor het scoregewicht ervan sterk krimpt als een onderdeel van het dagelijks werk. Ook binnen de hoofdstukken die wel deel uitmaken van de examens wordt de vorming van een evenwichtige spreiding van de vragen en hun gewicht over de leerplandoelen niet bewaakt. Er is nog geen analyse van het antwoordbeeld per vraag om deze en het geheel van de toetsing te evalueren.

4.2 Humane wetenschappen in de tweede en de derde graad

Voldoet

Vaststelling

- De school kan duidelijk aantonen dat de eindtermen en leerplandoelstellingen voor de vakken cultuur- en gedragswetenschappen van de tweede en de derde graad in voldoende mate gerealiseerd worden. Er is een duidelijke en leerplangerichte visie, die transparant vertaald wordt in plannings-, registratie- en evaluatiedocumenten.
- De doelen in verband met de onderzoekscompetentie worden geïntegreerd in cultuur- en gedragswetenschappen en versterken op die manier de curriculumrealisatie. In de tweede graad worden verscheidene deelcompetenties getraind aan de hand van opgelegde opdrachten. In de derde graad krijgen de leerlingen meer complexe onderzoeksopdrachten. In het eerste leerjaar en in het tweede leerjaar wordt per groepje een sociologisch thema volgens de regels van de onderzoeksmethode uitgewerkt. De resultaten van de onderzoeksopdracht worden aan de klasgroep gerapporteerd, waardoor uitwisseling van standpunten mogelijk wordt, maar een

systematische aftoetsing van de bevindingen aan wetenschappelijke conclusies ontbreekt meestal. Complementair hieraan voeren de leerlingen in de derde graad nog onderzoeken uit binnen het vak sociale statistiek.

- Het organiseren van didactische uitstappen, de buitenlandse reizen waar leerlingen steeds cultuurgerichte opdrachten krijgen, de inbreng van externen en het aanbieden van actuele informatie ondersteunen een leerlinggerichte inkleuring van het curriculum. Groeimogelijkheden zijn er nog op het vlak van de ICT-integratie, onder meer door een nog meer doordacht gebruik van de digitale leeromgeving. Dwarsverbindingen met andere vakken komen sporadisch voor.
- De vakgroep heeft in haar korte bestaan reeds heel wat expertise opgebouwd. Zo werden leerlijnen over de graden heen ontwikkeld en is de verticale afstemming van de leerinhouden gerealiseerd. Meer eindtermgerelateerde opdrachten en nog meer transparante evaluatiecriteria staan op de agenda. Naarmate de ervaring toeneemt, zal de clustering ongetwijfeld efficiënter worden. Zo zullen bepaalde geplande leerplandoelstellingen, die nu bij gebrek aan tijd naar het einde van het leerjaar toe onvoldoende aan bod komen, toch grondig kunnen behandeld worden.
- De vakgroep voerde recentelijk een eerste, bescheiden sterktezwakteanalyse van de eigen werking uit. Hieruit resulteerden (ondermeer) een meer doordachte planning en vakoverschrijdende afspraken over opdrachten om de taaklast voor de leerlingen te bewaken.
- De leerlingbegeleiding is goed uitgebouwd met aandacht voor instromers, die zowel in het vierde als het vijfde leerjaar individueel opgevangen en geremedieerd worden met een verzorgde instapcursus. Ook voor leren leren is er in de tweede graad een degelijke ondersteuning in de vorm van een studiedagboek. Zo wil de vakgroep de motivatie en het niveau bewaken. De interactie tussen leerlingen en leraren verloopt spontaan en gedisciplineerd. Waar mogelijk wordt gekozen voor activerende werkvormen, boeiende oefeningen, leergesprekken, doordachte opdrachten en vormen van coöperatief leren. Aan de hand van gerichte mondelinge feedback en ook via de digitale leeromgeving worden leerprocessen bijgestuurd.
- De evaluatie van eindtermen, leerplangerichte vaardigheden en de onderzoekscompetentie voldoet. Bij de examens is er een goede verhouding tussen kennis-, inziets- en toepassingsvragen. De toetsen voor dagelijks werk zijn duidelijk cognitiever en meer gericht op reproductie. Ook de punten die leerlingen voor persoonlijke of groepstaken krijgen, spelen op een volwaardige wijze mee in het geheel van de punten van dagelijks werk. Voldoende evaluatievormen komen aan bod. Bij taken en opdrachten worden nog niet altijd expliciet de beoogde effecten vooropgesteld. Tekorten zijn uitzonderlijk.
- De materiële ondersteuning van de studierichting voldoet maar het beleid laat kansen liggen om een leeromgeving uit te bouwen die de leerplanrealisatie ondersteunt. Leerlingen blijven voorlopig nog, wegens lokalennood, voor de richtingspecifieke vakken in hun klaslokaal. Het gebruik van ICT, naslagwerken en vakliteratuur is daardoor nog beperkt. Er zijn plannen om in goed uitgeruste lokalen te voorzien.

4.3 Pool Moderne talen

Voldoet niet

Vaststelling

- Er werd een algemene visie op moderne vreemde talen in het ASO ontwikkeld en uitgeschreven. Daarin worden moderne vreemde talen uitdrukkelijk gekaderd in het humanioracurriculum en gezien als een middel om toegang te krijgen tot andere culturen en culturele tradities. Uit de visie blijkt dat veel belang wordt gehecht aan de literaire en culturele component.
- Er werd nog geen specifieke visie op de realisatie van moderne vreemde talen in de studierichtingen met de component moderne talen in de derde graad ontwikkeld. In de behandeling van sommige leerinhouden en in de context van buitenlandse projecten zijn er raakpunten met specifieke eindtermen en leerplandoelstellingen. De interculturele openheid, inleving en nieuwsgierigheid naar de cultuur van de andere worden gestimuleerd en bevorderd. Een gecoördineerde, vakgroepoverschrijdende en doelgerichte aanpak van de specifieke eindtermen en leerplandoelstellingen, inclusief de doelstellingen met betrekking tot onderzoekscompetentie, ontbreekt nog.
- Leraargebonden is er te weinig aandacht voor de behandeling van domeinspecifieke teksten. Er zijn bovendien grote leraargebonden verschillen in het gebruik van werkvormen en de integratie van ICT. Strategieën om op leerlingenniveau het eigen taalleerproces autonoom te evalueren, bij te sturen en verder te zetten worden in uiteenlopende mate bijgebracht en verworven.
- Vooral in het vak Frans zijn er nog veel sporen van de grammatica-vertaalmethode, waarbij de nadruk wordt gelegd op geïsoleerde kennis van lexicon en grammatica. Het valt op dat verscheidene leerlingen de doeltaal niet spontaan gebruiken en dat de beheersingsniveaus sterk uiteenlopen.
- Er is binnen de respectieve vakgroepen geen gelijkgerichte evaluatiepraktijk. De toetsing is vaak bedoeld als controle, gericht op reproductie en is dus weinig valide. Sommige examens vertonen een weinig doordachte opbouw en bevatten heel wat vragen die formatief, veeleer dan summatief zijn. Voor het vak Engels zijn er ook voorbeelden van goede praktijk. In het vak Duits is er een positieve evolutie.
- Pas in de loop van vorig schooljaar werd gestart met onderzoekscompetentie en de evaluatie daarvan. Uit de leerlingenwerken die werden voorgelegd blijkt dat niet systematisch wordt uitgegaan van een onderzoeksprobleem. Bovendien hebben niet alle werken betrekking op een literair en/of linguïstisch vraagstuk. De teksten en de conclusies zijn niet altijd het resultaat van persoonlijk onderzoek. Uit sommige documenten blijkt dat nog geen rekening wordt gehouden met SET 18².
- De globale werking rondom de specifieke eindtermen en leerplandoelstellingen in het algemeen en de doelstellingen met betrekking tot onderzoekscompetentie in het bijzonder bevindt zich in een ontwikkelingsfase. De betrokken vakgroepen hebben op grond van resultatenanalyse nog geen bijstellingen van het onderwijsproces uitgevoerd.

² De onderzoeksresultaten en conclusies rapporteren en ze confronteren met andere standpunten.

5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert volgende vaststellingen op:

5.1 Personeelsbeheer

5.2 Professionalisering

5.2.1 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning.

Vaststellingen

- Een schooleigen visie op professionalisering van het personeel werd ontwikkeld en uitgeschreven. Naast de opleiding en de lerende praxis wordt in de visietekst ook de nood aan permanente vorming onderkend.
- Er is speciale aandacht voor de professionalisering van beginnende leraren. Zij worden ondersteund door een mentor. Op directieniveau is er een duidelijke taakomschrijving: de pedagogisch directeur is rechtstreeks bevoegd voor hun begeleiding wat de uitvoering van hun lesopdracht betreft; de adjunct-directeur is rechtstreeks bevoegd voor hun begeleiding wat leerlingenaangelegenheden betreft. Voor leraren zonder voorafgaande lerarenopleiding kan een aparte coach worden aangesteld. Er wordt veel belang gehecht aan de introductie van de beginnende leraren in het ignatiaanse opvoedingsproject. De school hecht vanuit haar pedagogisch project veel belang aan 'navorming' in de ruime zin van het woord.
- De vakbegeleiding wordt structureel bij de professionalisering van leraren en vakgroepen betrokken. Leraren worden ook uitgenodigd om hun desiderata op het vlak van nascholing met het oog op een nieuw schooljaar in te dienen. De school biedt zelf interne nascholing over ICT aan.
- Er worden functioneringsgesprekken gevoerd, waarin onder meer kan worden gepeild naar navormingsbehoeften. Bij het opstellen van het jaarlijkse navormingsplan wordt daarmee rekening gehouden. In het navormingsplan wordt uitdrukkelijk gesteld dat de school vanuit haar pedagogisch beleid de professionalisering sterker wil aanmoedigen, voor een betere informatiedoorstroming en een gericht aanbod wil zorgen. De school wil ook verder werk blijven maken van een nauwkeurige registratie.
- Met betrekking tot sommige innoverende aspecten, zoals talenbeleid en onderzoekscompetentie, werd nascholing gevolgd. Uit de schoolinterne evaluatie daarvan blijkt echter dat niet aan alle verwachtingen werd beantwoord. Het pedagogisch beleid is nog zoekende naar alternatieven. Op het vlak van evaluatiepraktijk werd geen nascholing gevolgd. Er wordt gedacht aan gestructureerd intern overleg over de verandering van het evaluatiebeleid.

5.3 Materieel beleid

5.4 Welzijn

5.5 Curriculum

5.6 Begeleiding

5.6.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- De laatste jaren stelt de school een toenemende instroom van leerlingen met zorgbehoeften vast, maar toch blijven de zorgvragen nog veeleer beperkt. De school heeft een visie op leerzorg uitgeschreven t.a.v. jongeren met een andere cultuurachtergrond. Daarin verwacht ze niet enkel een positieve ingesteldheid van de opvoeder maar verplicht ze hem ook zich te informeren over de andere cultuur en zich te vormen. Daardoor kunnen leerlingen die talenten hebben, gemotiveerd zijn en willen meestappen in het schoolproject extra kansen krijgen.
- De leerbegeleiding wordt organisatorisch en inhoudelijk in alle graden ondersteund. Het schoolbeleid biedt ruimte om met BPT-uren een dynamiek in de leerbegeleiding te realiseren. Hiertoe is in een ambt van zorgcoördinator voorzien en worden specifieke activiteiten georganiseerd. Het beleid vraagt dat er voor elk vak studietips worden doorgegeven. Leren leren is evenwel in de derde graad weinig structureel ontwikkeld waardoor de effecten in de voorgelegde niet steeds aantoonbaar zijn.
- Binnen de eerste graad is de leerlingenbegeleiding structureel goed uitgewerkt. De school ziet het voeren van intakegesprekken als een belangrijke instap voor leerbegeleiding. Deze gesprekken worden gevoerd door de directie. Naast het bespreken van de zorgfiche³ wordt in voorkomend geval ook aandacht besteed aan het omgaan met leerstoornissen. De verstrekte gegevens worden vastgelegd in het digitaal leerlingvolgsysteem.
- Voor de eerstejaarsleerlingen organiseert de school voorafgaand een prestatieniveautoets bedoeld als diagnosetoets voor het niveau taal en wiskunde en met het oog op juiste leerlingenoriëntering. Daarnaast wordt in september ook een taaltest georganiseerd met het oog op detectie van remediëringsnoden. De diverse taalrichtlijnen van GOK moeten in de eerste graad zonder uitzondering geïmplementeerd worden in alle vakken. Het taalatelier in het eerste jaar en het taaltraject in het tweede jaar zorgen voor extra begeleiding, niet enkel bij leerlingen van allochtone origine.
- De school organiseert zoveel mogelijk homogene klasgroepen.
- De schoolleiding wil de garantie dat de leerlingen in elke graad voldoende aandacht krijgen en formuleert daarom expliciete verwachtingen ten aanzien van de klassentitularissen. Zij zijn het eerste aanspreekpunt voor alle begeleidingsvragen.
- De meeste vakleraren gaan spontaan over tot het plannen en uitvoeren van de gepaste begeleidingsacties, onder meer in de vorm van leertips en leerstrategieën. Ook tijdens de middagpauze leveren leraren in de drie graden extra inspanningen om

³ De BaSO-fiche is een gegevensdocument, bedoeld om de overgang van de basisschool naar het secundair onderwijs zo vloeiend mogelijk te laten verlopen.

leerlingen met leerproblemen en/of inzichtelijke- en vakinhoudelijke problemen te ondersteunen.

- Studietoelichters begeleiden leerlingen individueel, indien zij hiertoe vanuit de klassenraad en van de klastitularissen signalen krijgen. Het elektronisch communicatieplatform zorgt voor een toenemende centralisering van de informatie, zodat ook de doorstroming van gegevens vlotter verloopt.
- Leerlingen met bijzonder leergedrag krijgen de nodige specifieke aandacht. Voor leerlingen met specifieke noden worden duidelijk afgesproken maatregelen binnen de omkaderingsklas genomen. Ook aan GON- leerlingen geeft men gepaste begeleiding.
- In beperkte mate werd vastgesteld dat leerlingen van de eerste graad in het proefwerkboekje via zelfevaluatie bij hun leerproces betrokken worden. Vak- en studierichtingafhankelijk worden leerlingen er nog wel sporadisch mee geconfronteerd. Men probeert zoveel mogelijk de ouders bij het remediëringstraject te betrekken, maar de participatie van leerlingen is steeds gesteund op vrijwilligheid.
- De begeleidingsacties worden nog onvoldoende aangewend om systematisch de B- en C-attesten en de oriënteringsadviezen in de notulen van de delibererende klassenraden te onderbouwen.
- De informatie van de inhaallessen in de eerste graad wordt recentelijk geanalyseerd om evoluties te detecteren en gerichte acties te initiëren, maar de school organiseert schoolbreed nog geen systematische meting van de mogelijke effecten van alle geleverde inspanningen. Nochtans is er door de toename van zorgvragen, vooral in de eerste graad, nood aan een schoolbrede structuur voor de leerbegeleiding.

5.6.2 Loopbaanbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning.

Vaststellingen

- De school heeft een uitgeschreven actieplan m.b.t. de loopbaanbegeleiding van de leerlingen. Bij de inschrijving van leerlingen in de eerste graad en tijdens het intake-gesprek daaraan gekoppeld, is er de duidelijke visie leerlingen die niet het gewenste niveau hebben de inschrijving te ontraden. Voor de inschrijving van allochtone leerlingen wordt onder meer ook samengewerkt met El Moustaqbal⁴.
- De doorstromers uit de middenschool en de leerlingen in het tweede jaar van de tweede graad worden door hun klastitularis, de zorgcoördinator en de directie duidelijk geïnformeerd over de verschillende studierichtingen. In deze scharnierjaren worden tevens informatiemomenten georganiseerd voor ouders en leerlingen waarbij de verticale aansluiting van studierichtingen wordt geduid. Ook het centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB) neemt hier zijn taak op.
- Wanneer deze leerlingen zich inschrijven voor een studierichting die niet overeenkomt met het oriënteringsadvies, wordt dit aangekaart bij de ouders om een meer passende keuze te maken.
- Er is ook een intensieve en gestructureerde schoolloopbaanbegeleiding in het laatste jaar naar het hoger onderwijs toe. De klastitularis, het CLB, contacten met oud-leerlingen en het bezoek aan de SID-in beurs vervullen hier een belangrijke rol. De school volgt de resultaten van de afgestudeerden op.
- Alle initiatieven die worden genomen, zijn op zich waardevol. Een degelijke schoolloopbaanbegeleiding steunt echter ook op een adequate rapportering van de vorderingen in het individuele leerproces, het meten van effecten van gevolgte

⁴ De 'Marokkaanse' vrouwenbeweging, die de moeders onder meer stimuleert om hun kinderen de juiste studiehouding aan te leren.

remediëring of andere vormen van leerbegeleiding en de advisering op grond van deze bevindingen. Daar laat de school nog heel wat kansen liggen.

- De acties m.b.t. de loopbaanbegeleiding of de effecten ervan zijn nog geen onderwerp van interne evaluatie. De verzamelde resultaten van de uitstromers worden nog niet benut om te controleren of de verstrekte adviezen succesvol waren.

5.7 Evaluatie

5.7.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- ontwikkeling.

Vaststellingen

- De beperkte visie op evaluatie legt de klemtoon op het aanmoedigen van een gestage leeractiviteit door een frequente toetsing via het dagelijks werk. De (inhoudelijke aspecten zoals) leerplangerichtheid, validiteit en transparantie van de evaluatie worden niet aangestuurd. Dit wordt verondersteld vanzelfsprekend te zijn en valt onder de individuele verantwoordelijkheid van de leraren.
- Het organisatorische gedeelte is uitgewerkt met een stijgend gewicht van de examens, zowel in hoeveelheid leerstof als in punten, van de eerste naar de derde graad. Klassen met hetzelfde leerplan krijgen dezelfde of gelijkwaardige proefwerken. Ook over de verhouding tussen kennis en vaardigheden in de taalvakken is er een afspraak. Voor vakken die bijna uitsluitend op vaardigheden gericht zijn, is er permanente evaluatie.
- Voor de leerlingen van de eerste graad worden de praktische afspraken, algemene en vakgebonden studietips en een overzicht van de leerstof voor elk vak in een proefwerkboekje verzameld. Deze sterk uitgebouwde ondersteuning van de leerlingen voor de voorbereiding op hun proefwerken evolueert naar zelfstandigheid in de derde graad. Feedback voor alle leerlingen is structureel voorzien: na elke proefwerkperiode kunnen ze bij de vakleraren hun proefwerk inkijken en bespreken. De resultaten van de evaluatie zijn een informatiebron voor de leerbegeleiding.
- De school bewaakt de frequentie van de toetsing en vraagt verantwoording van de leraren bij sterk tegenvallende resultaten. Doordat een visie op de inhoudelijke kwaliteit van de evaluatie ontbreekt, is er weinig aandacht voor de bewaking ervan. De schoolbrede afspraken om delen van de leerstof alleen als dagelijks werk te verrekenen, vereist bovenop de normale aandachtspunten een bijkomende alertheid om een evenwichtige score te bekomen die de leerplandoelen in voldoende mate weerspiegelt. Voor de doorgelichte vakken blijkt dat de kwaliteit van de evaluatie leraar- en vakgroepafhankelijk is. In een aantal gevallen leidt de professionaliteit van de leraren tot kwaliteitsvolle evaluatie, maar in andere gevallen is bijsturing vereist. Analyse van de resultaten van de leerlingen en terugkoppeling naar de eigen lespraktijk zijn op schoolniveau nog niet ingeburgerd.
- De praktische organisatie van de evaluatiepraktijk werd de laatste jaren, na overleg met de vakgroepen, hervormd met het oog op het inkrimpen van de evaluatietijd. Gelijkerichtheid in de evaluatie van attitudes en in het gebruik van de verscheidene evaluatievormen is er nog niet. Persoonlijke overtuigingen leiden tot verschillen en overleg is meestal gericht op het vinden van de grootste gemene deler in plaats van op het uitstippelen van een werkwijze waarmee doelen uit een visietekst kunnen gedistilleerd en gerealiseerd worden.
- De school moedigt het gebruik van diverse evaluatievormen aan, maar navorming omtrent evaluatie gebeurt enkel op individueel initiatief. In combinatie met de mate waarin de individuele leraar leerplangericht werkt ontstaan in de praktijk sterke kwaliteitsverschillen.
- De attestering gebeurt leerlinggericht. Daarbij worden geen uitgeschreven deliberatiecriteria gehanteerd. Na een bijsturing twee jaar geleden zijn bijna alle

onterechte uitgestelde beslissingen weggewerkt en functioneert de delibererende klassenraad volgens de geest van de regelgeving. De mate waarin de stemmingsrondes nodig zijn bewijst evenwel dat een gedragen visie in het korps nog geen feit is. De motivering van de B- en C-attesten is beknopt en vermeldt geen ondernomen remediëringsinitiatieven. Adviezen worden niet systematisch opgenomen in de notulen en vaak zijn dit standaardformuleringen. Voor concrete informatie bij verandering van studierichting moet vaak bijkomend contact opgenomen worden.

6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

Vaststellingen

- Wat de uitwerking en de verantwoording van de schoolvisie betreft - het ignatiaanse schoolproject gekoppeld aan de multiculturele omgeving - heeft het beleid een visietekst opgesteld waarin de missie t.a.v. het voltallige personeel, de leerlingen en hun ouders duidelijk is uitgewerkt. Intern wil de school daaraan werken via werkgroepen, vakgroepwerking en studiedagen. De aanwezige documenten wijzen op doelgerichtheid en een degelijke ondersteuning. De implementatie en multiplicatie van deze visie binnen het personeel ervaart het huidige schoolbeleid als een prioriteit.
- Aangezien het beleid de traditie van participatieve cultuur haar plaats liet, is de implementatie van de geplande innovaties een geleidelijk proces. Ondanks de uitbreiding van het directieteam slaagt men er voorlopig nog niet in een doelgerichte en meer gelijkgerichte pedagogische visie te ontwikkelen die algemeen door het lerarenkorps wordt gedragen.
- Na een periode van grote zelfbeschikking binnen de vakgroepen stelde de directie zelf een stappenplan op om meer inhoudelijke diepgang en samenhang in de vakgroepwerking te realiseren. De visietekst over de hervorming van de evaluatiemomenten was gesteund op de bottom-up strategie en ook de geplande curriculumhervorming is het resultaat van brede consultatie. Het aansturen en de bewaking van de implementatie van deze initiatieven laten voorlopig nog wat op zich wachten. Daardoor is, vak- of poolafhankelijk, de leerplangerichtheid zowel wat de realisatie van de leerplandoelstellingen als wat de evaluatie betreft nog geen feit.
- Ondanks de inzet en de zorg voor de begeleiding van de leerlingen zijn het remediëringsbeleid en de structuren voor leerbegeleiding weinig zichtbaar aanwezig in de evaluatie- en rapporteringspraktijk. Ook ontbreekt nog de systematische bewaking van de kwaliteit van de adviezen, hoewel dat noodzakelijk is voor een goede individuele schoolloopbaanbegeleiding.
- Het geactualiseerde VOET-concept leent zich uitstekend tot aansluiting bij het pedagogisch project, maar het botst in het Xaveriuscollege, wat het aspect leren betreft, in de tweede en derde graad op het 'humaniora-idee', dat nog bij een deel van de leraren heerst. De structurele onderbouwing en aansturing oriënteren zich tot nog toe vooral op de vakoverschrijdende activiteiten op schoolniveau. Het doelbewuste nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen in alle vakken of bij alle leraren is voorlopig weinig herkenbaar.
- De school besteedt voldoende aandacht aan de materiële ondersteuning van de onderwijsorganisatie. Zij stuit daarbij echter vaak op infrastructurele beperkingen. Op schoolniveau worden ICT-integratie en het didactische gebruik van het elektronische leerplatform gestimuleerd en via het nascholingsaanbod aangestuurd. Op dit vlak zijn er echter nog vele groeikansen. Deze leermiddelen worden nog niet optimaal in alle vakken en door alle leraren ingezet.

- De school heeft oog voor kwaliteitsanalyse en zelfevaluatie, maar organiseert ze niet altijd voldoende systematisch.
- Impliciet weet de schoolleiding goed welke effecten ze met haar acties wil bereiken, maar er wordt zowel op schoolniveau als op klasniveau weinig aandacht besteed aan het concreet vastleggen van die effecten. De school houdt rekening met de resultaten van interne en externe evaluatie. Onder de vorm van enquêtes bij leerlingen, personeel en ouders wordt aan zelfevaluatie gedaan. De actualisering van het schoolrapport, de registratie van de vakoverschrijdende eindtermen en een leerlingvolgsysteem zijn acties die volgden uit overleg met het personeel. De gegevensverzameling gebeurt echter nog niet cyclisch en integraal, zodat ze het beleid niet de nodige ondersteuning biedt.

7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie in de pool Humane Wetenschappen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De aandacht voor de multiculturele samenleving.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen in de tweede en de derde graad.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De evaluatiepraktijk.
- De deskundigheidsbevordering met het oog op de leerplanrealisatie

Wat betreft het algemeen beleid

- De visieontwikkeling van een gedragen pedagogische visie en de opvolging ervan.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De realisatie van de leerplandoelstellingen voor aardrijkskunde in de tweede graad.
- De realisatie van de specifieke leerplandoelstellingen in de pool Moderne talen.

8. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor alle structuuronderdelen uitgezonderd die hieronder vermeld worden.

BEPERKT GUNSTIG

omwille van het onvoldoende realiseren van de leerplandoelstellingen voor

STRUCTUURONDERDEEL	Basisvorming	Keuze/Specifiek gedeelte
Graad 2	Aardrijkskunde	
Graad 3 ASO Economie-moderne talen		pool Moderne talen
Graad 3 ASO Latijn-moderne talen		pool Moderne talen
Graad 3 ASO Moderne talen-wetenschappen		pool Moderne talen

9. REGELING VOOR HET VERVOLG

Het bestuur van de instelling moet vanaf **1 september 2013** kunnen aantonen dat de tekorten met een beperkt gunstig in voldoende mate werden geremedieerd.

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Johanna Coeman

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Johan Verschueren